ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ SIEGBERT ALBER

της 28ης Ιανουαρίου 1999 *

Α — Εισαγωγή

1. Με την παρούσα αγωγή, η Επιτροπή ζητεί την απόδοση της προκαταβολής την οποία είχε καταβάλει για τη χρηματοδοτική ενίσχυση ενός σχεδίου επιδείξεως ή προτύπου σχεδίου στον τομέα της υδραυλικής ενέργειας. Η Επιτροπή κατήγγειλε σύμβαση που είχε συνάψει με τις εναγόμενες, αφού αυτές ανήγγειλαν ουσιώδη μεταβολή του αρχικά προβλεφθέντος σχεδίου. Επειδή, κατά την Επιτροπή, οι εναγόμενες δεν κατέθεσαν εμπροθέσμως υπόμνημα αντικρούσεως, η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο να αποφανθεί ερήμην.

Β — Τα πραγματικά περιστατικά

2. Στις 6 Δεκεμβρίου 1990, η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, συνήψε με τις εταιρίες SIVU [1] du plan d'eau de la Vallée du Lot (στο εξής: SIVU) και Hydro-Réalisations SARL, που ενεργούσαν αλληλεγγύως, τη σύμβαση HY 84-89 FR (στο εξής: σύμβαση), η οποία προέβλεπε τη χρηματοδοτική ενίσχυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για το σχέδιο με τίτλο «Υδάτινο στρώμα επί του ποταμού Μου — Κατασκευή υδατοφράκτη με μικρή υδροηλεκτρική μονάδα χαμηλής πτώσης» [2].

3. Η χρηματοδοτική ενίσχυση χορηγήθηκε κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) 3640/85 [3], για την προώθηση σχεδίου επιδείξεως ή βιομηχανικού προτύπου σχεδίου στον τομέα της υδραυλικής ενέργειας. Σύμφωνα με το μέρος Ι, παράγραφος 1, στοιχείο α', του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως, η Επιτροπή αποφάσισε στις 31 Δεκεμβρίου 1990 να προκαταβάλει στις εναγόμενες ποσό 83 928 ECU. Η καταβολή πραγματοποιήθηκε στις 17 Ιανουαρίου 1991.

4. Η πρώτη ενδιάμεση τεχνική έκθεση διαβιβάστηκε στην Επιτροπή με έγγραφο της 23ης Μαΐου 1991. Η Επιτροπή την ενέκρινε στις 4 Ιουλίου 1991. Επειδή όμως η έκθεση αυτή δεν περιελάμβανε στοιχεία σχετικά με τη χρηματοδότηση, η Επιτροπή ζήτησε από τις εναγόμενες, με έγγραφο της 5ης Αυγούστου 1991, να της διαβιβάσουν οικονομική έκθεση καλύπτουσα την περίοδο της ενάρξεως των εργασιών (1η Απριλίου 1990 έως 30 Ιουνίου 1991). Η έκθεση αυτή διαβιβάστηκε με έγγραφο της 13ης Αυγούστου 1991.

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

1 — Ολογράφως: syndicat intercommunal à vocation unique (εταιρία γαλλικού δικαίου).

2 — Στο πρωτότυπο: «Plan d'eau sur le Lot. Intégration d'une microcentrale hydroélectrique basse chute dans le seuil».

3 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για την προαγωγή, μέσω χρηματοδοτικής ενίσχυσης, σχεδίων επίδειξης και προτύπων βιομηχανικών σχεδίων στον ενεργειακό τομέα (ΕΕ L 350, σ. 29).

5. Δεδομένου ότι, μετά από εξέταση της νέας εκθέσεως, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι αναφερόμενες στο παράρτημα I [4] της συμβάσεως φάσεις I και II δεν μπορούσαν να τύχουν χρηματοδοτήσεως, δεν προέβη σε νέα καταβολή χρημάτων. Στη συνέχεια, ζήτησε μάταια να λάβει από τις εναγόμενες τις τεχνικές και οικονομικές εκθέσεις για την περίοδο από την 1η Ιουλίου μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1991. Ελλείψει απαντήσεως, η Επιτροπή όχλησε στις 7 Οκτωβρίου 1992 τις εναγόμενες να της διαβιβάσουν τις εκθέσεις.

6. Με έγγραφο της 6ης Νοεμβρίου 1992, η SIVU ανήγγειλε ουσιώδη τροποποίηση του αρχικά προβλεφθέντος σχεδίου λόγω επιφυλάξεων που είχαν διατυπώσει ενώσεις προστασίας του περιβάλλοντος. Κατά συνέπεια, η κατασκευή υδατοφράκτη με μικρή υδροηλεκτρική μονάδα χαμηλής πτώσεως αντικαταστάθηκε από την κατασκευή ενός υδατοφράκτη υπερχειλίσεως. Επιπλέον, η SIVU παραιτήθηκε ρητώς από την καταβολή νέων χρηματοδοτικών ενισχύσεων εκ μέρους της Επιτροπής και εξέφρασε την πρόθεση να αποδώσει την προκαταβολή που είχε λάβει μέχρι τότε.

7. Με έγγραφο της 18ης Νοεμβρίου 1992, η Επιτροπή κατήγγειλε τη σύμβαση κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 και ζήτησε την απόδοση της προκαταβολής, ποσού 83 928 ECU, εντόκως από της ημερομηνίας λήψεως του ποσού αυτού. Στις 8 Δεκεμβρίου 1992, η Επιτροπή εξέδωσε κατά της SIVU χρεωστικό σημείωμα για το ποσό αυτό, πληρωτέο μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου 1993.

4 — Το παράρτημα I περιλαμβάνει το πρόγραμμα των εργασιών που κατήρτισαν οι συμβαλλόμενοι.

8. Επειδή οι εναγόμενες δεν έδωσαν συνέχεια σε αυτό το χρεωστικό σημείωμα, η Επιτροπή απηύθυνε στις 27 Ιανουαρίου 1994 μία πρώτη γραπτή υπόμνηση σχετικά με την απόδοση της προκαταβολής που είχε λάβει η SIVU. Άλλες γραπτές υπομνήσεις απεστάλησαν στη SIVU, με συστημένη επιστολή με απόδειξη παραλαβής, την 1η Ιουνίου 1994, στις 31 Οκτωβρίου 1994 και στις 12 Οκτωβρίου 1995.

9. Δεδομένου ότι οι εναγόμενες δεν έδωσαν συνέχεια ούτε στα έγγραφα αυτά, η Επιτροπή αναγκάστηκε να ασκήσει αγωγή.

10. Με την αγωγή της που κατατέθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 2 Μαΐου 1997, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

1) να υποχρεώσει τις SIVU και SARL Hydro-Réalisations να της καταβάλουν ποσό 83 928 ECU (ογδόντα τριών χιλιάδων εννιακοσίων είκοσι οκτώ ECU) πλέον δικαιοπρακτικών τόκων, από της 17ης Ιανουαρίου 1991, με το επιτόκιο που εφαρμόζει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας για τις πράξεις του σε ECU και που δημοσιεύεται την πρώτη εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα, και πλέον νομίμων τόκων από τις 28 Φεβρουαρίου 1993·

2) να καταδικάσει τις SIVU και SARL Hydro-Réalisations στα δικαστικά έξοδα.

11. Σύμφωνα με την απόδειξη παραλαβής, η αγωγή αυτή επιδόθηκε προσηκόντως στη SIVU στις 10 Μαΐου 1997. Δεν επιδόθηκε καταρχάς προσηκόντως στην Hydro-Réalisations.

12. Δεδομένου ότι οι εναγόμενες δεν κατέθεσαν υπόμνημα αντικρούσεως εντός της προθεσμίας ενός μηνός που προβλέπει το άρθρο 40, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο, με έγγραφο της 8ης Ιουλίου 1997, να της επιδικάσει τα αιτήματά της κατ' εφαρμογή του άρθρου 94, παράγραφος 1, του εν λόγω Κανονισμού. Μετά την υποβολή του αιτήματος αυτού, η Επιτροπή έλαβε γνώση του ότι η αγωγή δεν είχε αρχικά επιδοθεί προσηκόντως στην Hydro-Réalisations και ότι η εταιρία αυτή είχε ήδη προ πολλού τεθεί υπό εκκαθάριση. Αφού κατέστη δυνατό να εξακριβωθεί ποιος ήταν ο δικαστικός εκπρόσωπος της εν λόγω εναγομένης, η αγωγή τού κοινοποιήθηκε προσηκόντως στις 30 Απριλίου 1998.

13. Στις 14 Μαΐου 1998, ο δικαστικός εκπρόσωπος απέστειλε στο Δικαστήριο έγγραφο στο οποίο ανέφερε ότι:

«1. Η SARL Hydro-Réalisations είχε τεθεί υπό εκκαθάριση με απόφαση του tribunal de commerce της Rodez της 13ης Φεβρουαρίου 1992.

2. Δεν υπάρχει καμία ελπίδα ρυθμίσεως των εγχειρογράφων πιστώσεων.»

Το έγγραφο δεν περιλαμβάνει καμία περαιτέρω πληροφορία.

14. Με έγγραφο που απηύθυνε στο Δικαστήριο στις 25 Ιουνίου 1998, η Επιτροπή διατυπώνει την άποψη ότι το έγγραφο του δικαστικού εκπροσώπου δεν αποτελεί υπόμνημα αντικρούσεως κατά την έννοια του άρθρου 40, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου. Το έγγραφο αυτό δεν περιλαμβάνει τα εκεί μνημονευόμενα στοιχεία και ιδίως κανένα πραγματικό και νομικό επιχείρημα και κανένα αίτημα.

15. Κατά συνέπεια, με έγγραφο της 25ης Ιουνίου 1998, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να αποφανθεί ερήμην των εναγομένων και να κάνει δεκτό το αρχικό της αίτημα να υποχρεώσει τις εναγόμενες στην καταβολή 83 928 ECU πλέον τόκων.

Γ — Η συναφθείσα μεταξύ της Κοινότητας και των εναγομένων σύμβαση

16. Στη συνέχεια παρατίθενται τα χωρία της συμβάσεως που είναι χρήσιμα για την εξέταση της αγωγής.

17. Σύμφωνα με το άρθρο 1, σημείο 1, η σύμβαση έχει ως αντικείμενο την προώθηση του σχεδίου υπό τον τίτλο: Υδάτινο στρώμα επί του ποταμού Lot — Κατασκευή υδατοφράκτη με μικρή υδροηλεκτρική μονάδα χαμηλής πτώσεως, για το οποίο η χρηματο-

δοτική ενίσχυση της Κοινότητας περιορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε 279 761 ECU σύμφωνα με το άρθρο 3.

18. Σύμφωνα με το σημείο Ι, παράγραφος 1, στοιχείο α', των συνημμένων στο παράρτημα ΙΙ της συμβάσεως χρηματοδοτικών όρων, η Κοινότητα καταβάλλει προκαταβολή ποσού 83 928 ECU. Επιπλέον, ορίζεται ότι, σε περίπτωση καταγγελίας της συμβάσεως για τους λόγους οι οποίοι απαριθμούνται στο άρθρο 4.3.1, ο αντισυμβαλλόμενος [5] επιστρέφει αμελλητί τη ληφθείσα προκαταβολή, πλέον τόκων.

19. Το άρθρο 4.3 υποχρεώνει τις εναγόμενες να υποβάλουν στην Επιτροπή ενδιάμεσες εκθέσεις, τεχνικές και οικονομικές, κατά τα διάφορα στάδια υλοποιήσεως του σχεδίου.

20. Σύμφωνα με το άρθρο 4.3.1, σε περίπτωση αδυναμίας των εναγομένων να προβούν σε έναρξη των εργασιών κατά την καθορισθείσα ημερομηνία, οφείλουν να ενημερώσουν την Επιτροπή, το συντομότερο δυνατό, για τους λόγους που δικαιολογούν την αδυναμία αυτή και να ορίσουν νέα ημερομηνία για την έναρξη των εργασιών. Κατόπιν, εντός προθεσμίας τριάντα ημερών μετά την εξέταση των πληροφοριών και των προτάσεων, η Επιτροπή μπορεί είτε να δεχθεί τις τροποποιήσεις είτε να τις απορρίψει, με συνέπεια την αυτόματη καταγγελία της συμβάσεως [6]. Σε περίπτωση αρνήσεως, η ήδη ληφθείσα προκαταβολή πρέπει να αποδοθεί στην Επιτροπή πλέον τόκων.

21. Δυνάμει του άρθρου 8, η Επιτροπή μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση σε περίπτωση μη τηρήσεως από τον αντισυμβαλλόμενο (εν προκειμένω, από τις εναγόμενες) των υποχρεώσεων που υπέχει από τη σύμβαση, ιδίως των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 4.3. Η καταγγελία ισχύει μετά από όχληση του αντισυμβαλλόμενου, στην οποία αυτός δεν δίνει συνέχεια εντός προθεσμίας ενός μηνός. Τα ήδη καταβληθέντα ποσά ως χρηματοδοτική ενίσχυση πρέπει να αποδοθούν αμελλητί στην Επιτροπή, πλέον τόκων που γεννήθηκαν από της λήψεως των ποσών αυτών. Οι οφειλόμενοι τόκοι καθορίζονται σύμφωνα με το επιτόκιο που εφαρμόζει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας [7] για τις πράξεις του σε ECU και που δημοσιεύεται την πρώτη εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα.

22. Σύμφωνα με το άρθρο 9 της συμβάσεως, η σύμβαση μπορεί να καταγγελθεί από κάθε συμβαλλομένο μέρος στην περίπτωση που η συνέχιση του προγράμματος εργασίας καθίσταται χωρίς ενδιαφέρον, ιδίως για λόγους τεχνικούς, οικονομικούς ή χρηματοδοτικούς. Ο αντισυμβαλλόμενος (οι εναγόμενες) οφείλει στη συνέχεια να αποδώσει στην Επιτροπή το πλεόνασμα, πλέον τόκων που γεννήθηκαν από το τέλος ή την παύση των εργασιών. Το εφαρμοζόμενο επιτόκιο είναι το ίδιο με το προβλεπόμενο στο άρθρο 8 της συμβάσεως.

23. Δυνάμει του άρθρου 13, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων είναι αρμόδιο

5 — Ο όρος της συμβάσεως αφορά εν προκειμένω τις δύο εναγόμενες.

6 — Στο γαλλικό πρωτότυπο: «(...) le contrat est résilié d'office (...)».

7 — Η υποσημείωση δεν έχει έννοια για το ελληνικό κείμενο.

για τις διαφορές ως προς το κύρος, την ερμηνεία και την εκτέλεση της συμβάσεως.

24. Σύμφωνα με το άρθρο 14, η σύμβαση διέπεται από το γαλλικό δίκαιο.

Δ — Οι διαδικαστικοί κανόνες

25. Το άρθρο 38 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου ορίζει:

«Όταν ο διάδικος κατά του οποίου στρέφεται η προσφυγή, αν και έχει κληθεί κανονικά, δεν καταθέτει έγγραφες προτάσεις, η απόφαση εκδίδεται ερήμην του (...)».

26. Το άρθρο 94, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου ορίζει:

«Αν ο καθού, που κλητεύθηκε προσηκόντως, δεν απαντήσει στην προσφυγή νομοτύπως και εμπροθέσμως, ο προσφεύγων μπορεί να ζητήσει από το Δικαστήριο να του επιδικάσει τα αιτήματά του (...)».

Η παράγραφος 2 του ίδιου άρθρου ορίζει:

«Πριν εκδώσει ερήμην απόφαση, το Δικαστήριο, αφού ακούσει τον Γενικό Εισαγγελέα, εξετάζει το παραδεκτό της προσφυγής και εξακριβώνει κατά πόσον οι διατυπώσεις έχουν τηρηθεί κανονικά καθώς και αν τα αιτήματα του προσφεύγοντος φαίνονται βάσιμα (...)».

27. Το άρθρο 40, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου καθορίζει το περιεχόμενο του υπομνήματος αντικρούσεως:

«Εντός μηνός από την επίδοση του δικογράφου της προσφυγής, ο καθού καταθέτει υπόμνημα αντικρούσεως. Το υπόμνημα αυτό περιέχει:

α) το ονοματεπώνυμο και την κατοικία του καθού·

β) τα προβαλλόμενα πραγματικά και νομικά επιχειρήματα·

γ) τα αιτήματα του καθού·

δ) τα προτεινόμενα αποδεικτικά μέσα.

(...)»

28. Στο μέτρο που θα είναι αναγκαίο, θα επανέλθουμε στο πλαίσιο της νομικής εκτιμήσεως σε άλλες λεπτομέρειες του δικογράφου της Επιτροπής και των ισχυουσών διατάξεων.

Ε — Νομική εκτίμηση

29. Στο πλαίσιο της διαδικασίας εκδόσεως αποφάσεως ερήμην του καθού, το Δικαστήριο πρέπει να εξετάσει το παραδεκτό της προσφυγής (γενικές και ειδικές προϋποθέσεις παραδεκτού) καθώς και το βάσιμό της (αν τα αιτήματα του προσφεύγοντος «φαίνονται βάσιμα»).

Επί του παραδεκτού

30. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία όσον αφορά το παραδεκτό της αρχικώς ασκηθείσας αγωγής αφότου η αγωγή επιδόθηκε προσηκόντως και στη δεύτερη εναγομένη — Hydro-Réalisations — στις 30 Απριλίου 1998.

31. Εν προκειμένω, μένει μόνο να εξεταστεί αν συντρέχουν οι ειδικές προϋποθέσεις για την έκδοση ερήμην αποφάσεως, δηλαδή αν δεν κατατέθηκε υπόμνημα αντικρούσεως ή αν δεν κατατέθηκε νομοτύπως.

32. Σύμφωνα με το άρθρο 40, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το υπόμνημα αντικρούσεως πρέπει ιδίως να περιέχει τα προβαλλόμενα πραγματικά και νομικά επιχειρήματα καθώς και τα αιτήματα του καθού.

33. Είναι αναμφισβήτητο ότι η SIVU ουδόλως αντέδρασε στην αγωγή που της επιδόθηκε προσηκόντως και κατά συνέπεια δεν υπάρχει εν προκειμένω υπόμνημα αντικρούσεως. Ο δικαστικός εκπρόσωπος της Hydro-Réalisations κατέστησε γνωστό ότι η εταιρία βρισκόταν υπό εκκαθάριση από το 1992 και ότι δεν υπήρχε καμία ελπίδα ρυθμίσεως των εγχειρογράφων πιστώσεων.

34. Το Δικαστήριο εξέτασε τελευταία στην υπόθεση Επιτροπή κατά Iraco [8] το κατά πόσον ένα υπόμνημα που κατατέθηκε στο Δικαστήριο περιείχε τα αναγκαία στοιχεία ενός υπομνήματος αντικρούσεως. Στην υπόθεση αυτή, το έγγραφο της εναγομένης έφερε τον τίτλο «Υπόμνημα αντικρούσεως και ανταγωγή», πράγμα που μαρτυρούσε μια

8 — Απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 1998, C-337/96, Συλλογή 1998, σ. I-7943.

κάποια πρόθεση αμύνης. Ειδικότερα, έπρεπε να συναχθεί το συμπέρασμα από τη δοθείσα απάντηση στην υπόθεση αυτή ότι η εναγομένη είχε ρητώς αρνηθεί να αποδώσει στην Επιτροπή τα κεφάλαια που είχε λάβει. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο θεώρησε ότι είχε κατατεθεί νομοτύπως υπόμνημα αντικρούσεως.

35. Πάντως, αντίθετα προς ό,τι διαπιστώθηκε στην προμνημονευθείσα υπόθεση, το έγγραφο του δικαστικού εκπροσώπου της δεύτερης εναγομένης δεν περιλαμβάνει απολύτως κανένα πραγματικό και νομικό επιχείρημα. Από το έγγραφο του δικαστικού εκπροσώπου δεν μπορεί να συναχθεί εν προκειμένω περιεχόμενο ανάλογο με εκείνο το οποίο συνήχθη από το έγγραφο που κατατέθηκε στα πλαίσια της υποθέσεως Επιτροπή κατά Iraco. Ο δικαστικός εκπρόσωπος ουδόλως λαμβάνει θέση επί των επιχειρημάτων της Επιτροπής και, ιδίως, δεν διαπιστώνεται καμία πρόθεση να προβληθεί κάποια άμυνα. Αν από τη φράση ότι ουδεμία ελπίδα πληρωμής υπάρχει συνήγετο το συμπέρασμα ότι η εναγομένη αντιτίθεται στο αίτημα της Επιτροπής, αυτό θα αντέκειτο αφενός προς το άρθρο 40, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου και, αφετέρου, θα αποδιδόταν στις λίγες αυτές λέξεις μία σημασία που αυτές προφανώς δεν έχουν. Το έγγραφο αυτό δεν επιτρέπει εν πάση περιπτώσει να διαπιστωθεί αν και κατά πόσο η εναγομένη αντιτίθεται στο αίτημα της Επιτροπής.

36. Το έγγραφο του δικαστικού εκπροσώπου θα μπορούσε μάλιστα να ερμηνευθεί υπό αντίθετη έννοια, δηλαδή ότι η υποχρέωση αποδόσεως καθεαυτή δεν αμφισβητείται. Το περιεχόμενο του εγγράφου αναφέρεται συνεπώς όχι τόσο στην ύπαρξη της υποχρεώσεως αποδόσεως όσο στη μεταγενέστερη αδυναμία εισπράξεως του οφειλομένου ποσού.

37. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι δεν κατατέθηκε νομοτύπως υπόμνημα αντικρούσεως και ότι, κατά συνέπεια, πληρούται η προϋπόθεση εκδόσεως ερήμην αποφάσεως.

Επί του βασίμου

38. Όσον αφορά το βάσιμο της αγωγής, το Δικαστήριο πρέπει να εξετάσει, σύμφωνα με το άρθρο 94, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, αν τα αιτήματα της Επιτροπής φαίνονται βάσιμα.

39. Η Επιτροπή ζητεί από τις εναγόμενες, αφενός, την απόδοση της εισπραχθείσας προκαταβολής. Αφετέρου, ζητεί τους δικαιοπρακτικούς τόκους που γεννήθηκαν από της εισπράξεως της προκαταβολής καθώς και τους νομίμους τόκους από της επιδόσεως του χρεωστικού σημειώματος (28 Φεβρουαρίου 1993).

40. Δικαίωμα αποδόσεως της προκαταβολής θα μπορούσε να συναχθεί από το

άρθρο 9 της συμβάσεως, στο οποίο η Επιτροπή στηρίχθηκε για να την καταγγείλει.

41. Το άρθρο 9 προβλέπει τη δυνατότητα καταγγελίας της συμβάσεως στην περίπτωση που η συνέχιση των συμφωνηθεισών εργασιών καθίσταται χωρίς ενδιαφέρον, ιδίως για λόγους τεχνικούς, οικονομικούς ή χρηματοδοτικούς.

42. Η Επιτροπή δικαιολογεί την ενέργειά της βάσει του άρθρου 9 με το ότι, με έγγραφο της 7ης Οκτωβρίου 1992, είχε οχλήσει τις εναγόμενες να τη διαβιβάσουν τις προβλεπόμενες από τη σύμβαση τεχνικές και οικονομικές εκθέσεις. Συγχρόνως, η Επιτροπή είχε ήδη επισημάνει ότι θα μπορούσε να καταγγείλει τη σύμβαση σε περίπτωση μη εκτελέσεως. Κατά την Επιτροπή, εφόσον η SIVU είχε από την πλευρά της ανακοινώσει, με το έγγραφο της 6ης Νοεμβρίου 1992, ότι το αρχικώς συμφωνηθέν σχέδιο έπρεπε να τροποποιηθεί λόγω επιφυλάξεων που είχαν διατυπώσει οι ενώσεις προστασίας του περιβάλλοντος και ότι είχε την πρόθεση να αποδώσει την προκαταβολή, η Επιτροπή κατήγγειλε τη σύμβαση κατ' εφαρμογή του άρθρου 9. Κατά την άποψή της, η συνέχιση του προγράμματος είχε καταστεί χωρίς ενδιαφέρον, δεν είχε δε αποφασιστική σημασία το γεγονός ότι οι εργασίες του σχεδίου είχαν ήδη αρχίσει.

43. Αναμφισβήτητα η συνέχιση του προγράμματος καθίσταται χωρίς ενδιαφέρον αν, όπως εν προκειμένω, οι αντιρρήσεις των ενώσεων προστασίας του περιβάλλοντος καταλήγουν στο να καταστεί καθεαυτή αδύνατη η υλοποίηση του προγραμματισθέντος σχεδίου.

44. Πρέπει πάντως να εξεταστεί αν το δικαίωμα καταγγελίας σύμφωνα με το άρθρο 9 προϋποθέτει ότι έχουν ήδη εκτελεστεί εργασίες. Το γράμμα της διατάξεως αυτής φαίνεται να συνηγορεί υπέρ τέτοιας ερμηνείας, δεδομένου ότι γίνεται εκεί λόγος για συνέχιση του προγράμματος εργασίας. Εντούτοις, όταν, όπως εν προκειμένω, δεν πραγματοποιήθηκε ακόμη απολύτως καμία εργασία (κατασκευής), θα μπορούσε να διερωτηθεί κανείς αν είναι δυνατή η καταγγελία της συμβάσεως βάσει του άρθρου 9.

45. Η καταγγελία της συμβάσεως από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 9 φαίνεται εντούτοις δυνατή. Πριν από την έναρξη των εργασιών, οι εναγόμενες είχαν διαβιβάσει μόνο μία ενδιάμεση τεχνική έκθεση στην Επιτροπή. Αφού κατέστη προφανές ότι η αρχικώς σχεδιασθείσα υλοποίηση του σχεδίου δεν ήταν πλέον δυνατή λόγω των αντιρρήσεων που διατύπωσαν οι ενώσεις προστασίας του περιβάλλοντος, η SIVU ενημέρωσε την Επιτροπή για την κατάσταση. Παραιτήθηκε επιπλέον από την καταβολή νέων κεφαλαίων και πρότεινε την απόδοση αυτών που είχε λάβει μέχρι τότε. Ορθά επομένως η Επιτροπή εκτιμά ότι η συνέχιση του σχεδίου κατέστη άνευ αντικειμένου.

46. Αν, σύμφωνα με το άρθρο 9 της συμβάσεως, η καταγγελία είναι δυνατή αν και ήδη πραγματοποιήθηκαν εργασίες, πράγμα που, στην πραγματικότητα, θα έπρεπε να προξενεί σημαντικότερη ζημία στον αντισυμβαλλόμενο που παρέβη τις υποχρεώσεις του, πρέπει κατά μείζονα λόγο να είναι δυνατή η καταγγελία της συμβάσεως, αν συντρέχουν οι λοιπές προϋποθέσεις, όταν δεν άρχισαν ακόμη οι συγκεκριμένες εργασίες εκτελέσεως του σχεδίου. Θα ήταν άλλωστε παράλογο να πρέπει ο ενδιαφερόμενος να αναμένει πρώτα την έναρξη των εργασιών ή και να πρέπει να το απαιτήσει, για να μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση, όταν είναι ήδη βέβαιο ότι το σχέδιο δεν μπορεί να υλοποιηθεί υπό την αρχική του μορφή.

47. Άλλωστε, εν προκειμένω, το ζήτημα αυτό μπορεί να παρακαμφθεί, δεδομένου ότι η Επιτροπή θα μπορούσε επίσης να καταγγείλει τη σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 8. Η Επιτροπή είχε το δικαίωμα, δεδομένου ότι οι εναγόμενες δεν είχαν τηρήσει τις υποχρεώσεις που απέρρεαν από τη συναφθείσα με την Επιτροπή σύμβαση. Πράγματι, παρά την όχλησή τους εκ μέρους της Επιτροπής, οι εναγόμενες δεν διαβίβασαν τις προβλεπόμενες στο άρθρο 4.3 της συμβάσεως εκθέσεις.

48. *Στην προκειμένη περίπτωση*, οι νομικές συνέπειες θα ήταν οι ίδιες είτε εφαρμοζόταν το άρθρο 8 είτε το άρθρο 9. Τόσο η εισπραχθείσα προκαταβολή όσο και οι δικαιοπρακτικοί τόκοι θα έπρεπε να αποδοθούν. Ναι μεν, σύμφωνα με το άρθρο 9 της συμβάσεως, αξίωση επί των τόκων γεννάται καταρχήν από του τέλους ή της παύσεως των εργασιών. Εν προκειμένω πάντως, ουδεμία εργασία (κατασκευής) πραγματοποιήθηκε ακόμη, καταρτίστηκε δε μόνον η πρώτη ενδιάμεση τεχνική έκθεση. Αυτό θα έπρεπε εντούτοις να θεωρηθεί μόνον ως προπαρασκευαστικό μέτρο και συνεπώς όχι ακόμη ως δραστηριότητα που θα μπορούσε να εξομοιωθεί με την εκτέλεση των εργασιών. Όταν όμως — όπως εν προκειμένω — δεν εκτελέστηκε απολύτως καμία εργασία κατασκευής, η μη εκτέλεση των εργασιών μπορεί να εξομοιωθεί απολύτως με την παύση των εργασιών κατά την έννοια του άρθρου 9 της συμβάσεως. Το κρίσιμο χρονικό σημείο για τη γέννηση της αξιώσεως επί των τόκων, κατά το άρθρο 9 της συμβάσεως, είναι η ημερομηνία λήψεως των κεφαλαίων (δηλαδή η 17η Ιανουαρίου 1991) και, κατά συνέπεια, εν προκειμένω, η ίδια ημερομηνία που ισχύει σε περίπτωση καταγγελίας της συμβάσεως σύμφωνα με το άρθρο 8.

49. Από τα ανωτέρω — καθώς και από την επιχειρηματολογία της Επιτροπής, η οποία είναι επαρκής στα πλαίσια της εξετάσεως του βασίμου του αιτήματος για την έκδοση ερήμην αποφάσεως — προκύπτει συνεπώς ότι το αίτημα της Επιτροπής φαίνεται βάσιμο.

50. Όσον αφορά το ζήτημα του ποσού των τόκων που ζητεί η Επιτροπή, πρέπει να επισημανθεί ότι η Επιτροπή δικαιούται τόκους μόνο στο μέτρο που οι δικαιοπρακτικοί τόκοι οφείλονται από της λήψεως της προκαταβολής. Το αίτημα επιπλέον τόκων (νόμιμων τόκων υπερημερίας) δεν είναι βάσιμο.

51. Είχε συμφωνηθεί με τη σύμβαση, τόσο στα πλαίσια του άρθρου 8 όσο και στα πλαίσια του άρθρου 9, ότι, σε περίπτωση καταγγελίας, οφείλονται τόκοι με το επιτόκιο που εφαρμόζει το Ευρωπαϊκό Ταμείο

Νομισματικής Συνεργασίας για τις πράξεις του σε ECU και που δημοσιεύεται την πρώτη εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα.

52. Κατά το γαλλικό δίκαιο, που είναι το εφαρμοστέο δίκαιο δυνάμει του άρθρου 14 της συμβάσεως, τόκοι οφείλονται μόνο δυνάμει της συμβάσεως ή του νόμου (άρθρο 1153 του Αστικού Κώδικα). Οι τόκοι πρέπει να καλύπτουν τη ζημία που προκαλείται από το γεγονός ότι ο δανειστής δεν διέθετε ορισμένο ποσό επί ορισμένο χρονικό διάστημα. Η ζημία αυτή αποκαθίσταται εντούτοις επαρκώς από τους δικαιοπρακτικούς τόκους. Δεν θα ήταν κατά συνέπεια δίκαιο να αναγνωριστεί περαιτέρω αξίωση του δανειστή, εν προκειμένω της Επιτροπής. Όσον αφορά πρόσθετη ζημία που προκαλείται από την καθυστέρηση, ο δανειστής είναι ελεύθερος να την προβάλει και να ζητήσει την αποκατάστασή της βάσει των νομίμων διατάξεων.

53. Εν προκειμένω, η Επιτροπή δεν διατύπωσε εντούτοις κανένα περαιτέρω αίτημα αποζημιώσεως και επομένως δικαιούται (μόνον) τους οφειλόμενους δικαιοπρακτικούς τόκους.

54. Καταλήγοντας, πρέπει συνεπώς να διαπιστωθεί ότι το αίτημα της Επιτροπής για την απόδοση της προκαταβολής πλέον τόκων είναι βάσιμο μόνο κατά το μέτρο που αφορά το ποσό καθεαυτό της προκαταβολής καθώς και τους δικαιοπρακτικούς τόκους.

55. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η αγωγή της Επιτροπής πρέπει επίσης να γίνει δεκτή μόνο μέχρι του ποσού αυτού και να απορριφθεί κατά τα λοιπά.

ΣΤ — Τα δικαστικά έξοδα

56. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα δε με το δεύτερο εδάφιο της εν λόγω διατάξεως, οι εναγόμενες πρέπει να θεωρηθούν εν προκειμένω ως αλληλέγγυοι συνοφειλέτες. Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 3, το Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων. Εν προκειμένω, η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστούν οι εναγόμενες στα δικαστικά έξοδα, η αγωγή της δε απερρίφθη μόνον όσον αφορά το υπερβολικό ύψος των αιτουμένων τόκων. Σε σχέση με το αιτούμενο συνολικό ποσό, οι μη επιδικασθέντες τόκοι αποτελούν εντούτοις μη σημαντικό ποσό, και συνεπώς φαίνεται δίκαιο να καταδικασθούν οι ηττηθέντες διάδικοι στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

Ζ — Δυνατότητα ανακοπής

57. Σύμφωνα με το άρθρο 94, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, η ερήμην απόφαση υπόκειται σε ανακοπήν εντός μηνός από την επίδοση της αποφάσεως.

Η — Προτάσεις

58. Προτείνεται στο Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 94, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, να αποφανθεί ερήμην ως εξής:

«1) Υποχρεώνει τη SIVU du plan d'eau de la Vallée du Lot και την SARL Hydro-Réalisations, η οποία έχει τεθεί υπό εκκαθάριση, να καταβάλουν αλληλεγγύως στην Επιτροπή το ποσό των 83 928 ECU (ογδόντα τριών χιλιάδων εννιακοσίων είκοσι οκτώ ECU), πλέον δικαιοπρακτικών τόκων από τις 17 Ιανουαρίου 1991, με το επιτόκιο που εφαρμόζει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Νομισματικής Συνεργασίας για τις πράξεις του σε ECU και που δημοσιεύεται την πρώτη εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα.

2) Απορρίπτει την αγωγή όσον αφορά τους επιπλέον αιτούμενους νόμιμους τόκους.

3) Καταδικάζει τις εναγόμενες στα δικαστικά έξοδα.»